

Huis ter Eikelberge

Huis ter Eikelberge

Yvonne van Beek

Copyright © 2024 Yvonne van Beek
Eerste druk

Auteur: Yvonne van Beek
Omslagontwerp: Villa Grafica
Redacteur: Sanne Visch, Pen & Inkt

ISBN: 9789403775357

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

8 Augustus 1916

Een rijtuig reed het huis in volle vaart voorbij. Ik deed mijn boek dicht en hief mijn hoofd om door het open raam naar buiten te kijken. Daarna was het weer rustig, afgezien van het getik van de klok in de hoek van de woonkamer. Ik was alleen thuis. Moeder was naar het distributiebureau gegaan om de broodkaart op te halen. Ik knipperde met mijn ogen toen ik aan mijn broers dacht. Hans en Gerrit waren kort na mijn achttiende verjaardag opgeroepen voor het leger. Gelukkig niet om aan de Grote Oorlog deel te nemen, maar om de neutraliteit van ons land te verdedigen. Ze waren inmiddels twee jaar van huis en maar één keer met verlof geweest. Ik slikte mijn tranen weg en stond op. Na nog een blik uit het raam ging ik naar buiten en liep de straat over in zuidoostelijke richting.

Toen ik het dorp uit was, voelde ik me een beetje rustiger worden en als vanzelf kwam ik bij Huis ter Eikelberge terecht. Ik stond stil om op adem te komen en staarde naar de twee verdiepingen tellende rode bakstenen woning met de grote ramen en donkere luiken. Op het dak, recht boven de hoofdingang, tekende zich een prachtige dakkapel af. Het gras op het gazon stond hoog en was bezaaid met onkruid. Eromheen waren slingerpaden, vijvers met bruggetjes, fonteinen en hoge bomen. Een paar keer per jaar kwam er een groot gezelschap naar het landgoed om te jagen in de bossen, maar vanaf het begin van de oorlog was het huis onbewoond. Ik was er al zo vaak langsgelopen. Toch durfde ik nooit het terrein op te gaan.

Op mijn tenen liep ik naar de ijzeren poort waarop vaag het jaartal 1828 was te lezen. Ik rook de geur van de lichtgele rozen die langs de spijlen groeiden. Ik denk dat het gezang van de vogels mij deze keer overmoedig had gemaakt, want ik kroop door een gat in de oude stronkerige heg en wandelde over het grindpad de tuin in. De zon scheen tussen de bomen door en strooide gouden vlekken op

de grond. Enkele eekhoorns sprongen tussen de takken heen en weer.

Ik legde mijn hand tegen de stenen van het huis. Ze voelden warm aan. Om de voordeur te bereiken moest ik een bordes op, wat ik toch wel erg spannend vond, dus liep ik door naar een van de ramen. Ik probeerde naar binnen te gluren, maar zag niets door de witte vitrage. Mijn moed had me nog niet in de steek gelaten en ik ging verder naar de achterkant van het huis. Toen ik de hoek omging, pakte een windvlaag mijn hoed en nam die mee. Vlug rende ik de hoed achterna en ik voelde hoe mijn haren uit de spelden ontsnapten. Ik schudde mijn hoofd om ze losser te maken en spreidde mijn armen om in het rond te dansen. Het was hier ook zo vredig en kalm.

Ik morrelde aan de achterdeur, in de hoop dat die niet op slot zou zijn, toen een geluid me deed omdraaien en ik in de boomgaard iets zag bewegen. Was het soms een wild zwijn? Ineens werd ik bang bij de gedachte dat het mogelijk iemand van de adellijke familie was. Wat moest ik dan doen? Ik wist immers dat ik niet op het landgoed mocht komen. De familie had Hans ook al eens weggejaagd. Ik stond lange tijd stil, maar hoorde niets meer. Net toen ik dacht dat ik het me verbeeld had, kwam er van achter de fruitbomen iemand tevoorschijn. Ik verstijfde en hield mijn adem in. Een groot, kastanjekleurig paard draafde over het gazon naar het huis. Op zijn rug zat een lange man met een geruite pet waaronder zwarte krullen vandaan kwamen. Ik schatte hem rond de dertig, of iets jonger. Ik had deze man nimmer gezien.

Hij trok aan de teugels en plukte een paar bladeren van zijn jasje. Ik zag dat op zijn broek zwarte vegen zaten. De ruiter sprong van zijn paard en hield de teugels in zijn hand. Zijn donkerbruine ogen namen mij onderzoekend op, waardoor mijn schuldgevoel nóg groter werd. Haastig duwde ik mijn weerbarstige haren terug onder mijn hoed, terwijl de opwinding die ik bij hem bespeurde ook bezit

van mij nam. Mijn hart ging als een razende tekeer en ik kon mijn blik niet van hem afwenden. Ik had de man niet opgemerkt toen ik om het huis liep, maar wel de magie in de lucht gevoeld en toen hij voor mij was opgedoken, als een charmante prins uit een kindersprookje, had ik op de een of andere manier geweten dat hij de reden was waarom ik stiekem naar het landgoed was gegaan.

'Neem me niet kwalijk, meneer, ik wilde niet... Ik was niet...' begon ik stotterend, op zoek naar voor de hand liggende redenen om mijn aanwezigheid hier te verklaren. Wat moest ik zeggen? Dat ik verdwaald was? Dat klonk niet logisch.

'Verontschuldigt u zich vooral niet.' De man nam zijn pet af. *'Ik ben aangenaam verrast een bekoorlijke jongedame op deze plek aan te treffen.'*

Ik voelde mijn wangen warm worden en frunnikte aan de ruches van mijn blouse. 'Maar ik mag hier helemaal niet zijn. Ik zal onmiddellijk vertrekken.'

'Kan ik u ergens mee van dienst zijn?'

'Ik weet het niet. Wie bent u?'

'Ik ben hier alleen maar om ervoor te zorgen dat alles goed gaat met het huis. Het is al enige tijd geleden sinds het bewoond werd. Dat is niet goed voor een huis.'

Ik aarzelde. Zijn formele taalgebruik was ongebruikelijk voor een bediende en opnieuw vroeg ik me af wie hij was. 'Het lijkt me ongepast alleen te zijn met een man aan wie ik niet ben voorgesteld.'

Hij boog licht. 'Maar als u mij uw naam vertelt, zijn we geen vreemden meer voor elkaar en dan is het wel heel respectabel.'

Ik lachte even om zijn argumentatie. Zijn innemende glimlach en luchtige manieren maakten dat ik me op mijn gemak voelde bij hem. 'Ik ben juffrouw Van der Aa.'

'Juffrouw?' Hij trok een wenkbrauw op. 'Ik vermoed dat u ook een voornaam heeft?'

Ik knikte. 'Ik heet Hella.'

'Juffrouw Hella,' herhaalde hij. 'Wat een mooie naam.'

Ik haalde mijn schouders op. Dat was een kwestie van smaak. Mijn doopnaam Helena vond ik veel mooier, maar die had ik hem niet verteld. Ik keek hem afwachtend aan en toen hij niets zei, vroeg ik: 'Mag ik de uwe horen?'

'Mijn naam is Willem.' Hij boog opnieuw voor me, een oplettende blik in zijn ogen, en zijn lippen krulden zich weer tot een glimlach. Hij bond zijn paard vast aan een paal en liep met een knipoog langs me heen. 'Als u nog steeds benieuwd bent hoe het er binnen uitziet, dan mag u met me mee.'

Dus Willem had me door het raam zien gluren. Ik voelde hoe mijn wangen begonnen te gloeien. Moeder zei altijd dat ik me er niet druk om moest maken, dat het me zelfs erg goed stond, maar ik betwijfelde of het haar goedkeuring zou wegdragen als ze hoorde dat ik met een vreemde man in het grote huis was gegaan. 'U zei toch dat de familie niet thuis is?'

Hij begon te lachen. 'Ik weet zeker dat de barones niet zou willen dat ik ongastvrij was. Ik zal u uit haar naam verwelkomen.'

'Bent u een soort huisbediende?'

'Dat is een goede beschrijving.'

De toestand was me duidelijk. Willem was een bediende, maar een heel voorname. Hij was hierheen gekomen om te controleren of alles met het huis in orde was. Dat klonk erg aannemelijk.

Hij ontsloot de voordeur en zwaaide die voor me open. Ik voelde mijn mond een kleine O van verbazing vormen, terwijl ik op de drempel bleef staan. De hal had een lichte marmeren vloer en een elegante trap naar de bovenverdieping. Hoog boven de balustrade hing een kristallen kroonluchter. Ik realiseerde me hoe klein en eenvoudig onze eigen woning was. Willem had er kennelijk minder moeite mee, want hij liep rond alsof het huis van hemzelf was.

Behoedzaam volgde ik hem naar binnen. Hij liet me de eetkamer zien en vertelde dat hier diners werden geserveerd voor

jachtgezelschappen. Daarachter lag een kamer met een gemetselde open haard, een oude staande klok en aan de muren hertengeweien en zwijnskoppen. Op slag voelde ik me bekeken, alsof er honderden ogen op mij gericht waren. Ik kreeg kippenvel en wreef over mijn armen. Snel stapte ik achter Willem aan naar de kamer aan de overkant van de hal, waarin zich een ruime bibliotheek bevond. Overal waar ik keek zag ik boeken. Grote en dikke, maar ook boeken van kleiner formaat. Wat wilde ik ze graag aanraken en bekijken. Met een zucht van genoeg liep ik langs de rijen verhalen van bekende en minder bekende schrijvers. Vader vond het altijd heerlijk zijn neus in dit soort boeken te steken.

Ik slenterde naar de planken aan de andere kant van de kamer en liet mijn ogen over de titels gaan. Zou ik het durven? Ik pakte het boekje 'De gedichten van den Schoolmeester' en begon erin te bladeren. Algauw was ik erin verdiept en ik zakte in een leren fauteuil die bij de open haard stond. Opeens stond Willem naast me en hij pakte het boekje uit mijn handen. Ik luisterde naar zijn diepe, warme stem toen hij het volgende gedichtje voorlas:

*'Een hond is vermaard
om zijn gezelligen aart
en 't kwispelen van zijn staart.
Zijn neus, doorgaans rond,
staat gewoonlijk in 't front.
En zo lang die maar nat en fris is,
is 't een bewijs dat menheer zo gezond als een vis is.'*

Hij keek me weer aan. Zijn ogen stonden ernstig. 'Hoe komt het dat jij zoveel van lezen houdt?' vroeg hij.

'Ik heb de liefde voor lezen van mijn vader geërfd,' antwoordde ik. 'Hij was onderwijzer in het dorp, tot hij zes jaar geleden aan tuberculose overleed.' Ik dacht aan vader en herinnerde me de zoete geur van zijn pijptabak en de manier waarop hij me altijd tegen zich

aangedrukt hield als hij me omhelsde. Ik knipperde met mijn ogen en verklaarde: 'Ik wil net als hij onderwijzeres worden, maar er is geen geld voor een opleiding. In de stad is er volop werk, maar moeder vindt dat niks voor een jonge vrouw alleen. Daarbij vindt ze een opleiding verspilde moeite als ik ga trouwen. Als ze zo praat, vlucht ik naar de werkkamer van mijn vader. Die ruimte is ook volgestouwd met de meest uiteenlopende lectuur, maar is veel kleiner dan deze.'

Hij grinnikte. 'Dan heb je vast alles al gelezen.'

'De meeste wel,' bekende ik.

Willem wees naar achteren, naar de boekenplanken. 'Er staan hier ongetwijfeld boeken bij die je nog niet hebt gelezen. Weet dat je te allen tijde welkom bent op het landgoed. Je mag elk boek kiezen dat je maar wilt.'

Ik keek hem schuins aan, ervan overtuigd dat hij me voor de gek hield. Mocht hij mij dit zomaar aanbieden? En kon ik zijn voorstel wel serieus nemen?

Hij bukte zich en pakte mijn hand. Schielijk trok ik hem terug, want stel je voor dat hij zou gaan denken dat ik verlangde naar die vorm van aandacht. Mijn eerste impuls was om op te staan en weg te rennen, maar de gedachte aan de vele onontdekte boeken weerhield me. Willem lachte zachtjes, alsof hij mijn gedachten kon lezen en wist hoe kwetsbaar ik was. Op de een of andere manier deed deze man me iets. Had Johan maar dezelfde uitwerking op mij.

Ik zei dat ik thuis een hoop werk te doen had, stond op uit de stoel en mompelde een groet. Met versnelde pas liep ik naar de hal. In het voorbijgaan ving ik een blik van mezelf op in de spiegel boven de open haard. Ik zag een roze gloed op mijn gezicht en mijn ogen glansden.

Al spoedig kroop ik door het gat in de heg en holde terug naar het dorp. Toen ik bijna thuis was, hoorde ik mijn naam roepen. Ik bleef staan en zag mijn vriendin Netty met een stralende lach naar

me toekomen. Haar ene hand lag op haar bolle buik en in haar andere hand wapperde een brief. Netty vertelde dat de brief van haar ouders kwam, die net over de grens in België woonden.

Brieven en goederen moesten gesmokkeld worden, omdat de Duitsers aan de grens palen in de grond hadden geslagen en draden hadden gespannen, waardoor de toegang tot ons land volledig was afgesloten. Er was gewaarschuwd dat door deze grensafscheiding elektrische stroom gestuurd zou worden, maar veel mensen kenden het gevaar nog niet. Ze probeerden de draad uit door met opzet kippen in aanraking te laten komen met de draad of raakten hem zelf aan met een stok. Sommigen beweerden dat je de draad niet mocht vastpakken, maar wel kon laten rusten op de platte hand. Ik huiverde bij de gedachte aan wat die ongelukkigen was overkomen.

Bij thuiskomst keek moeder me met gefronst voorhoofd aan. Ik was lang weggeweest en er waren nog klusjes te doen. Stien, ons dagmeisje, was al een week ziek en moeder dacht erover om een nieuw meisje in dienst te nemen. Ik luisterde nauwelijks naar wat ze zei. Mijn gedachten waren alweer bij Willem en ook bij zijn aanbod om de boeken van het grote huis te lezen. Moeder onthield zich van verder commentaar toen ze mijn blozende wangen zag en ik spoedde me naar de keuken.

Waarschijnlijk hoopte ze dat mijn kleur was veroorzaakt door Johan Haagmans, een herenboer net buiten ons dorp. Hij was sinds drie jaar weduwnaar. Zijn vrouw had koorts gekregen na de geboorte van hun dochter en was een paar dagen later gestorven. Toen we elkaar vorig jaar zomer bij de bakkerswinkel begroetten, maakten we voor het eerst een praatje. Vanaf die tijd bleven we dat doen als we elkaar op straat tegenkwamen. Langslopende dorpelingen keken dan nieuwsgierig in onze richting. Moeder greep elke gelegenheid aan om te vertellen wat een goede partij hij was. Ik mocht mij gelukkig prijzen met zijn aandacht. Hoe vaak had ik die woorden al niet moeten horen. Maar als ik een weduwnaar met

*een kind trouwde, hoe kon ik dan ooit weten of hij echt om mezelf
van mij hield en niet slechts een moeder voor zijn gezin wilde?*

1

Behendig stuurde Lieke Haagmans haar zwarte Fox naar rechts en langzaam reed ze tussen de geparkeerde auto's door die aan beide kanten van de straat stonden. Een eindje verderop stopte ze voor een woning met rode dakpannen en groene houten luiken. Voor het raam van de woonkamer hing vitrage. Een man met grijs haar stond naast de deur op de oprit met een paraplu in zijn hand. Zijn vrije arm lag om de schouders van een vrouw, haar gezicht omlijst door fijn, blond, kortgeknipt haar. Ze zwaaide uitbundig.

Lieke zwaaide terug, stapte uit de auto en tilde haar koffer uit de achterbak. Ze liep langs een tuinkabouter die nauwelijks nog zichtbaar was tussen de vele rozenstruiken. De vrouw stapte naar voren en opeens wist Lieke zich omhuld door een warme omhelzing. Ze ademde tante Petri's bloemengeur in en sloot even haar ogen, genietend van de troostrijke knuffel, al was die niet bedoeld als troost voor haar verdriet.

Haar tante was altijd een knuffelaar en een huiselijke vrouw geweest. Wanneer je bij haar was, voelde je je geliefd en vertroeteld. Zelfs als ze het druk had, had ze geen haast. Ze leek in het moment te leven in plaats van steeds weer een volgend doel na te streven.

De man gaf een handdruk en een natte zoen op haar wangen.

'Dag oom Bert,' zei Lieke. Snel pakte ze haar koffer en ze volgde hen door de hal naar een ruime keuken waar het rook naar gebakken perentaart. Haar maag begon prompt te knorren. Door het raam van de achterdeur zag ze het groen van de bomen en struiken. Kleine regendruppels plakten zich aan de ruit vast. Het

leek alweer zo lang geleden dat ze hier was. Toch zag alles er nog hetzelfde uit.

Terwijl Lieke aan de grote, houten tafel ging zitten, nam de vrouw haar aandachtig op. 'Hoe gaat het met je? Je ziet zo mager. Zorg je wel goed voor jezelf?'

De genegenheid in haar stem bracht Lieke in de verleiding om de waarheid te vertellen, maar dit was niet het juiste moment. 'Met mij gaat het goed, tante Petri.' Haar maag knorde opnieuw, alsof ze haar woorden wilde weerleggen. Dus zei ze gauw: 'Dit schooljaar was pittig. De leerlingen van groep drie waren heel druk. Ik had een klas met dertig kinderen, waarvan zeker de helft moeite had met taal of rekenen.'

'Heb je op die school een vaste aanstelling gekregen?'

Ze schudde haar hoofd. 'Ik wil eerst ervaring opdoen in alle groepen en op verschillende basisscholen, zodat ik een goede juf word.'

Na de middelbare school was ze in Eindhoven op kamers gegaan om de opleiding leraar basisonderwijs te volgen. De combinatie van een moderne metropool en Brabantse gezelligheid beviel haar zo goed, dat ze twee jaar geleden een appartement had gekocht, net buiten de ring van de stad.

Haar tante snoof. 'Ik wed dat je al een goede juf bent, want je hebt de neiging om de lat hoog te leggen voor jezelf.' Ze pakte een mes uit de lade en sneed een groot stuk van de taart af. 'Je maag knort al sinds je hier bent. Wanneer heb je voor het laatst gegeten?'

'Eh, vanmorgen.'

'Hoe laat vanmorgen?' hield tante Petri aan.

'Eh, tja, eigenlijk...'

Haar tante zette haar handen op haar heupen. 'Ga je me vertellen dat je vanmorgen niet hebt gegeten?' riep ze uit.

Lieke wierp een wanhopige blik in de richting van oom Bert. Hij haalde zijn schouders op, alsof hij wilde zeggen: van mij kun je geen hulp verwachten.

‘Ik heb vanmorgen echt wel gegeten,’ voerde ze aan. Als ze het zich goed herinnerde, had haar ontbijt bestaan uit een kop thee en een cracker met maar liefst twee plakjes kaas erop.

Tante Petri schoof het bordje met het stuk taart naar Lieke toe. ‘Eet,’ beval ze. Daarna zei ze op rustiger toon: ‘Alvast een voorproefje van wat je de komende week te wachten staat.’ Ze liep naar het aanrecht, stroopte de mouwen van haar gebloemde truitje op en vulde een ketel met water. ‘Hoe gaat het met je ouders? Ik heb ze al een tijdje niet meer gesproken. Ik zal binnenkort eens langsgaan.’

Lieke prikte met haar vorkje in de taart en bracht een stukje naar haar mond. ‘U zult uw bezoek nog wat langer moeten uitstellen. Afgelopen dinsdag zijn ze vanuit San Diego vertrokken om een wereldcruise te maken en daarna blijven ze nog een paar weken bij oom Ben in San Francisco.’

‘Op de ansichtkaart die we van het voorjaar kregen stond de Taj Mahal afgebeeld.’ Tante Petri trok haar wenkbrauwen op. ‘Moet mijn broer niet werken?’

‘Dat is het voordeel van eigen baas zijn.’ Lieke zweeg er verder over, maar haar tante had gelijk. Sinds het overlijden van haar broer Oscar tweeënhalf jaar geleden, waren haar ouders nog maar zelden thuis. Ze had niet alleen haar broer verloren, maar ook het contact met haar ouders. Het leek alsof ze hen was kwijtgeraakt in de dikke mist van emoties die was neergedaald na zijn dood. Zij en Oscar hadden slechts een jaar in leeftijd gescheeld en elkaar altijd erg na gestaan. Als iemand iets onaardigs over haar zei, dan sprong haar broer erbovenop en andersom voelde ze zich ook verantwoordelijk voor hem.

Oscar was extravertter en drukker dan zij. Daardoor had hij vaker ongelukjes, met als gevolg kapotte knieën of een gebroken pols. Lieke had al jong geleerd voor haar broer te zorgen als hun moeder door haar zwakke gestel weer eens ziek was. Wanneer haar vader op reis was voor zijn werk, nam ze huishoudelijke taken over en kookte ze voor hen drieën.

Het bleef zo onwezenlijk voelen dat haar broer er niet meer was. Dat ze zijn stem niet meer zou horen, geen grapjes, geen appjes of mailtjes meer. Even dreigden er verdriet en schuldgevoelens in haar op te wellen, maar voor de zoveelste keer sinds ze Oscar hadden begraven, drong ze die terug.

Ze kon hem nog steeds horen lachen...

‘Was je nog van plan om te eten?’ vroeg tante Petri.

Lieke nam een hap en proefde de smaak die zich door haar mond verspreide: zoet, kleverig en op een bepaalde manier ontspannend. Ze complimenteerde haar tante en de vrouw straalde van genoegen. ‘Komen Lotte en Anouk ook nog langs?’

‘Lotte is in Frankrijk en Anouk vliegt morgenochtend naar Spanje, maar je krijgt de hartelijke groeten van hen.’ Haar tante sneed een tweede stuk taart voor haar man af.

‘Femke verheugt zich erop om samen met jou de boulevard weer onveilig te maken,’ zei oom Bert en hij pakte het bordje aan dat zijn vrouw hem voorhield.

‘Lotte en Ad verwachten in januari een baby,’ verkondigde tante Petri. ‘We worden opa en oma!’

‘Maar dat is fantastisch. Gefeliciteerd allebei.’ Lieke keek naar de stralende gezichten van de twee mensen voor haar. Nu ze hier weer was, besepte ze hoe ze haar oom en tante had gemist. Hun huis had ze altijd als haar tweede thuis beschouwd. Ze had de band met dit gezin gekoesterd en besloot daar nu bewuster in te investeren.

De deur zwaaide open en Femke kwam binnen met verwarde haren en druppels op haar bril.

‘Wat een ongezellig weer,’ mopperde ze en ze pakte haar bril om de glazen droog te wrijven.

‘Als daar onze student geschiedenis niet is.’ Lieke ging naar haar nichtje toe en kuste haar op beide wangen. ‘Nog steeds aan het schrijven over stoffige dichters in dito bibliotheken?’ plaagde ze, maar zelf was ze ook gek op alles wat oud was.

‘Ik hoop begin volgend jaar klaar te zijn met mijn scriptie en dan organiseer ik een knalfeest,’ beloofde Femke. Ze zette haar bril weer op haar neus en bekeek Lieke door het kleine montuur. ‘Het is veel te lang geleden dat ik je heb gezien, maar je ziet er goed uit. Hoe houd je in hemelsnaam dat strakke figuur?’

Tante Petri zette de theepot op tafel. ‘Ze is veel te mager, bedoel je. Als Lieke vaker zou komen, zou ik wel zorgen dat ze dikker werd. Zo komt ze nooit aan de man.’

Femke gaf haar vader en toen haar moeder een zoen. ‘Ik ben een stuk dikker, maar ik heb toch ook geen vriend?’

‘Dat komt omdat je je neus uitsluitend in boeken stopt.’

Toen ze Lieke hoorde grinniken, draaide Femke zich om en begon zelf ook te grijnzen. ‘Morgen schijnt de zon weer. Dan gaan we op het strand liggen en naar de mannen lonken.’

Lieke haalde haar schouders op. Ze was niet zo’n flirt en ze had niet meer gedatet sinds Geert en zij uit elkaar waren. Ze betwijfelde of ze ooit een man zou vinden die zijn plaats kon innemen, of ze ooit op dezelfde manier van een andere man zou kunnen houden.

‘Wordt het niet eens tijd dat je Geert vergeet en op zoek gaat naar een ander?’ opperde Femke, zoals gewoonlijk recht voor zijn raap. Kennelijk had ze haar gedachten geraden. ‘Wanneer is hij naar Amerika vertrokken? Drie jaar geleden? Hij heeft daar vast een nieuw leven opgebouwd en een nieuwe liefde gevonden.’

Lieke keek haar nichtje even zijdelings aan. Het waren dezelfde woorden die ze al zo vaak tegen zichzelf had gezegd, maar ze miste Geert nog altijd vreselijk. Ze miste zijn kameraadschap, de opwindende seks, zijn gezelligheid en ze miste hun gesprekken, hoewel ze die gevoelens met niemand besprak.

Het was niet haar gewoonte om bij de pakken te gaan neerzitten. Ze was er juist altijd trots op geweest dat ze zo sterk was, dat ze het leven zo goed aankon. Ze trok een gezicht. 'Ja, nou...'. Ze liet haar adem ontsnappen, ademde toen diep in, ging rechtop staan en strekte haar blote armen. 'Mijn lichaam kan wel een kleurtje gebruiken. Ik zal mijn mooiste bikini aantrekken.'

Haar tante goot de thee in de bekers. 'Pas wel op dat je jouw lichte huid niet verbrandt.'

'Ja, tante Petri, al vrees ik dat mijn sproeten zich zullen verveelvoudigen.'

'Zorg jij nou maar voor je huid, dan zorg ik voor een gevulde picknickmand.' Tante Petri roerde driftig in haar beker. Er golfde thee over de rand. Lieke en Femke keken elkaar even aan en barstten in lachen uit.

'Wat?' vroeg tante Petri gebiedend, terwijl ze hen om de beurt aankeek.

'Je zegt dat zo dreigend,' legde Femke uit. 'Het is maar eten.'

'Het is nooit "maar" eten,' zei haar moeder en ze nam een klein slokje van het hete vocht.

Nadat Femke haar stuk taart had opgegeten, vroeg ze: 'Mam, mogen we even boven kijken? Marlies is afgestudeerd en ik wil haar een speciaal cadeau geven. Ze is gek op rommel... ik bedoel op oude spullen.'

Tante Petri struinde al jaren alle vlooiemarkten af voor oude en antieke artikelen. De hele mikmak bewaarde ze op hun grote zolder.

‘De rommel van nu is het antiek van de toekomst,’ zei ze berispelend.

Op zolder was het donker en rommelig. Femke stapte naar binnen en liep naar een rieten mand die voor een passpiegel stond. Lieke bleef achter en liet haar ogen over een pendule met vuurvergulde bronzen beelden glijden. Als jong meisje was het een feest om in dit huis te mogen logeren en nu was het niet anders. Ook voor een volwassen vrouw was het opwindend om tussen de vele spullen te lopen. Schuifelen was overigens een betere term, want als ze niet oppaste zou ze geheid haar nek breken.

Links stond een staande klok, daarnaast een salontafel met gekrulde poten met daarop een strijkbout die op de kachel werd gezet om op te warmen. Op een kast waarvan de bovenste helft bestond uit twee deurtjes met glas in lood en een deur met houtsnijwerk stond een marmeren tafelklokje. Onder een staande lamp kroop een spin aan zijn draadje omhoog. Licht huiverend liep Lieke verder.

Ze ging zitten op een stoel die eruitzag alsof hij aan de Queen of Hearts had toebehoord toen ze had geroepen ‘hun hoofden eraf’. De gebeeldhouwde griffioenen op de armleuningen waren de mooiste die ze ooit had gezien. Rechts zag ze een grote houten kist met oosterse beschilderingen. De kledingkast. Toen ze een klein meisje was, verkleedden haar nichtjes en zij zich vaak als prinsessen of heksen. Glimlachend tilde ze het deksel op en ze liet de fleurige kledingstukken even door haar handen gaan. Langzaam liep ze door, tot ze ineens een antiek eiken dressoir zag. Het had twee deurtjes met een koperen slot. Onder het bovenblad zaten twee laden. De onderste helft van de kast was open en bestond alleen uit een vloertje.

Zachtjes liet Lieke haar hand over het rijkversierde houtsnijwerk glijden. In een opwelling trok ze de linker lade open

en constateerde dat die leeg was. De lade ernaast zat klem, maar met een harde ruk kreeg ze hem open. Een vergeelde envelop en een oude foto schoven door de kracht naar voren.

Ze pakte de foto uit de lade en staarde naar het portret van een man. Zijn gezicht was lang, met een strenge neus, een puntige kin en scherp gesneden jukbeenderen. Zijn golvende, zwarte haar hing in slordige krullen over zijn hoge voorhoofd. Ze fronste haar wenkbrauwen en bekeek zijn gezicht aandachtiger. Het vage gevoel van herkenning sloeg om in een herinnering. Ineens wist ze het weer: het beeld van een chic geklede man op het schilderij in de salon van Huis ter Eikelberge verscheen op haar netvlies en haar hartslag versnelde. De man op de foto vertoonde grote gelijkheid met de man op het schilderij dat ze had opgemerkt in het huis waar ze onlangs was geweest op uitnodiging van mevrouw Ten Boom, de bewoonster van het landgoed. De hoogbejaarde vrouw had over haar vader verteld, Wilhelmus Hendrikus baron van den Hedel... Nee, dit was onmogelijk.

Ze hoorde een geluid en keek snel opzij. Femke had een Chinese vaas opgepakt. 'Zal Marlies deze mooi vinden, denk je?' vroeg ze, terwijl ze het voorwerp in haar hand bestudeerde.

Vlug moffelde Lieke de foto en de envelop in de zak van haar bodywarmer. Ze liep naar haar nichtje toe en zei zo nonchalant mogelijk: 'Ik weet zeker dat ze die vaas geweldig vindt.'

Terwijl ze zich tussen de spullen door naar de deur manoeuvreerden om naar beneden te gaan, waren Liekes gedachten nog steeds bij de foto. Allerlei vragen tuimelden door haar hoofd. Hoe is een dressoir dat mogelijk eigendom was geweest van een adellijke familie hier terechtgekomen? Had tante Petri dit meubelstuk van de familie gekocht of toch op een rommelmarkt? Wie had de foto in de lade gelegd? Eén ding was zeker: dat juist zij een foto van de baron vond, een paar weken

nadat ze op zijn landgoed was geweest, was een toevalligheid die ze niet kon negeren.

Ze verontschuldigde zich bij Femke en sloot zich op in het toilet om de envelop open te maken. Er zat een kaart in en voorzichtig vouwde ze die uit. Eerst zag ze alleen een doolhof aan lijnen, maar al gauw herkende ze de lijnen als de plattegrond van een huis. In het midden waren strepen getekend, die ze meende te herkennen als een trap. Blijkbaar was het een groot huis, want naast de begane grond waren er nog twee verdiepingen. Op de bovenste was een kruis getekend. Wat had dat te betekenen en welk huis was dit? Ze zuchtte diep. Er waren alleen maar meer vragen bij gekomen.

In de keuken stond tante Petri bij het aanrecht aardappels te schillen. Ze wendde zich tot Lieke en vroeg: 'Heb jij ook nog iets gezien dat je graag zou willen hebben?'

Lieke voelde haar wangen rood worden. Totdat ze zeker wist dat de man op de foto en de man op het schilderij een en dezelfde persoon waren, wilde ze haar tante nog geen deelgenoot maken van haar vondst. 'Nee, dank u, tante.' Na een adempauze ging ze verder: 'Al ben ik eigenlijk wel heel benieuwd waar u dat antieke dressoir heeft gekocht. Weet u welke ik bedoel?'

Haar tante pakte een tafelkleed uit de lade. 'Dat dressoir is van tante Janny geweest.'

'Tante Janny?' zei Lieke verbaasd. 'U bedoelt het zusje van opa Haagmans?'

Tante Petri knikte. 'Ze was net zo'n gedreven verzamelaar van oude spullen als ik. Ze is aan borstkanker overleden toen ze begin vijftig was. Ik vond dit meubelstuk als kind al mooi en daarom heeft ze het denk ik aan mij nagelaten. Maar toen we ons interieur vernieuwden, heb ik het naar zolder verbannen.'

Er verscheen een rimpel in Liekes voorhoofd. 'Waarom heb ik het dressoir nooit eerder gezien als het al zo lang bij u op zolder staat?'

'Het stond helemaal achteraan in een hoek, onder stoffige lakens en dekens verborgen. Ik heb het van de winter naar voren gehaald en opgepoetst. De kast is eigenlijk te fraai om op zolder te bewaren, maar beneden heb ik er geen plek voor. Toch kan ik het niet over mijn hart verkrijgen om hem te verkopen. Zou jij dit mooie exemplaar niet willen hebben?'

'Ik heb er niet echt plek voor, maar er is een kastje dat ik misschien weg wil doen.' Lieke pakte de borden en legde ze op tafel, terwijl haar gedachten overuren maakten. 'Wat kunt u mij nog meer over tante Janny vertellen? Mijn vader vond haar een beetje raar, geloof ik.'

'Bijzonder is een beter woord om onze tante te beschrijven.' Tante Petri lachte. 'Ze was fel voorstander van gelijke rechten tussen mannen en vrouwen. Ze had er bijvoorbeeld moeite mee dat vrouwen op de dag van hun huwelijk werden ontslagen om een toegewijde echtgenote, moeder en huisvrouw te zijn. Ze was kraamverzorgster en hield van haar werk. Daarom is ze altijd vrijgezel gebleven.'

'Ik ben blij dat de tijden zijn veranderd,' mengde Femke zich in het gesprek en ze roerde nog een keer in de grote pan soep. 'Anders zou ik ook niet trouwen. Al was ik de laatste vrouw op aarde die voor het nageslacht moest zorgen.'

Oom Bert kwam de keuken in, zijn haren verwaaid door de wind. Hij wreef zich in zijn handen. 'Binnen is het beter dan buiten. Maar er is zon voorspeld, dus ik hoop dat die voorspelling zal uitkomen.' Hij draaide zich om naar het fornuis en tilde het deksel van de soeppan. 'Dat ruikt goed. Wat is het?'

‘Tortillasoep met kip,’ zei tante Petri. Ze gunde hem slechts één blik in de pan voordat ze met een klap het deksel weer terugplaatste.

‘Ik hoop echt dat we beter weer krijgen.’ Lieke sloeg haar armen om haar middel. ‘Ik verheug mij erop om lekker op het strand te liggen en dikke boeken te lezen.’

‘Vergeet Club Bellamy niet. We gaan ons in het uitgaansleven storten, weet je nog? Van onze stad wordt niet voor niets gezegd dat ze net zo bruisend is als haar branding.’

Lieke glimlachte naar haar nichtje, maar haar vingers hielden het servet dat voor haar op tafel lag stevig beet. Ze kwam maar niet van het gevoel af dat de baron op de een of andere manier met haar familie was verbonden. Hoe kende Janny deze man? Was hij haar onmogelijke, onbereikbare liefde geweest? Zodra ze thuis was, zou ze een bezoekje aan zijn huis gaan brengen.

2

Lieke stapte op de bovenste galerij van het driehoge appartementengebouw. Ze zag de drukte op het plein beneden haar, waaraan allerlei winkels en horecagelegenheden lagen. Nog geen twee uur geleden was ze vertrokken uit de gezellige badplaats en ze miste nu al het gelach van tante Petri en haar legendarische taarten. Ze miste de gezellige uurtjes op de zachte leren bank, als ze samen met Femke naar zwijmfilms keek met een grote zak chips tussen hen in of op een terras hun grote en kleine problemen met elkaar bespraken.

Terwijl ze verder liep, merkte ze haar buurvrouw op, die de vloer van de galerij stond te schrobben. Haar blonde haren piekten alle kanten op alsof ze zojuist uit bed was gestapt. Haar korte benen waren in rubberen laarzen gestoken. Lieke rechtte haar schouders. Annies dikwijls vlijmscherpe sarcasme was legendarisch in het gebouw. Ook al geloofde ze dat er onder haar bitse uiterlijk een gevoelig hart schuilging, het was altijd angstaanjagend als haar buurvrouw je tot een gesprek dwong. Je wist nooit zeker of dat goed uitpakte.

‘Mevrouw Van Wingerden,’ zei ze, toen ze naar de oudere dame liep. ‘Wat leuk om u te zien.’

‘Niemand vindt het ooit leuk om mij te zien,’ reageerde Annie scherp, ‘behalve misschien mijn dochter, en de helft van de tijd ben ik daar niet eens zeker van. Maar toch bedankt voor de leugen.’ Ze zette de bezem tegen de deurpost en droogde haar handen aan het geruite schort rond haar omvangrijke middel, waarna ze Lieke van top tot teen opnam. ‘Ondanks je blanke huid

ben je toch iets verkleurd en je wangen zijn ronder geworden. De week vakantie bij je oom en tante heeft je duidelijk goedgegaan.'

Lieke zette haar koffer op de grond. 'Ik ben inderdaad ontzettend verwend. Oom Bert en tante Petri zijn zulke lieve mensen. Hoe is het met Banjer gegaan? Is hij lief geweest?'

'Hij is een deugniet. Als ik niet oppaste, at hij het vlees van mijn bord.' Annie schudde haar hoofd. 'Ik ben blij dat je die kat weer zelf gaat verzorgen. Ik ben de jongste niet meer.'

'Dat geldt voor ons allemaal,' antwoordde Lieke op warme, licht spottende toon, omdat ze wist dat haar buurvrouw stilletjes gek was op Banjer.

Annie grijnsde en zei: 'Hoe ouder ik word, hoe meer ik besef dat de meeste mensen in deze wereld dwazen zijn.'

'Bent u nu pas tot die conclusie gekomen?' vroeg Lieke oprecht verbaasd, omdat ze moeilijk kon geloven dat haar buurvrouw dat oordeel niet al jaren geleden had geveld.

Annie lachte hartelijk. 'Nee, natuurlijk niet. Wat ik nu besef is dat het tijd wordt dat ik er iets aan ga doen.'

'Hoe bedoelt u?'

'Het interesseert me geen biet wat er met de dwazen van deze wereld gebeurt, maar mensen zoals jij...' Ze zweeg even en zei toen: 'Nou ja, ik wil graag dat jij goed terecht komt.'

Enkele seconden lang staaarde Lieke haar alleen maar aan. Welke gebeurtenis had deze wonderbaarlijke verandering in de vrouw teweeggebracht? 'Ik waardeer uw bezorgdheid, maar die is echt nergens voor nodig. Ik kan heel goed voor mezelf zorgen.'

Ze groetten een buurman die hen passeerde, maar hij keek niet op of om.

'Ik mag niet zo veel mensen. Vooral als ze niet normaal gedag kunnen zeggen.' Annie sprak luid en duidelijk, maar vervolgde op zachte toon: 'Maar ik mag jou, Lieke Haagmans, en ik wil je graag gelukkig zien.'